

KIYAMET ALÂMETLERİ*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve'l-âkıbetü li'l-müttakîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidînâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn...

l'lemû eyyühe'l-ihvân... Inne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

إِذَا أَفْطَرَ أَحَدُكُمْ فَلْيُفْطِرْ عَلَى تَمْرٍ،
فَإِنَّهُ بَرَكَتٌ؛ فَإِنْ لَمْ يَجِدْ تَمْرًا، فَلْيُفْطِرْ
عَلَى الْمَاءِ، فَإِنَّهُ طَهُورٌ

(طح. حم. د. ت. ض. ن. ه. ط. ب. ص. ط. هب. خز. در. عن سلمان)

RE. 33/2 (İzâ eftara ehadüküm felyuftır alâ temrin, feinnehû bereketün; fein lem yecid temran, felyuftır ale'l-mâi, feinnehû tahûrun.)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Beraber bir salevât-ı şerife okuyalım:

“—Allâhümme sallî alâââ... Seyyidinâââ... Muhammedinin- nebiyyi'l-ümmiyyi ve alâ... Âlihîîî, ve sahbihîîî, ve sellim.” (3 defa)

Cenab-ı Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri, iki cihanın serveri, sevgili Peygamberimiz'in şefaatine cümlemizi nâil eylesin...

a. Hurma İle İftar Edin!

Tirmizî, İbn-i Mâce, Ahmed ibn-i Hanbel, Dârimî, Neseî, Beyhakî ve diğer kaynaklar Selman ibn-i Âmir RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

إِذَا أَفْطَرَ أَحَدُكُمْ فَلْيُفْطِرْ عَلَى تَمْرٍ، فَإِنَّهُ بَرَكَةٌ؛

فَإِنْ لَمْ يَجِدْ تَمْرًا، فَلْيُفْطِرْ عَلَى الْمَاءِ،

فَإِنَّهُ طَهُورٌ

(طح . حم . د . ت . ض . ن . ه . ه . طب . ص . ط . هب . خز . در . عن سلمان)

¹ Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.65, no:594; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.V, s.218, no:1689; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.17, no:16270; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.13, no:1701; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.254, no:3319; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.406, no:3898; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.278, no:2067; İbn-i Ebî Şeybe, *Müsned*, c.III, s.109, no:850; *Müsnedü'l-Hamîdî*, c.II, s.362, no:823; İbn-i Ebî Şeybe, *Musanef*, c.III, s.107, no:9889; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XXXV, s.171, no:7836; Selman ibn-i Âmir RA'dan.

RE. 33/2 (İzâ eftara ehadüküm felyeftır alâ temrin, feinnehû bereketün; fein lem yecid temran, felyeftır ale'l-mâi, feinnehû tahûrun.)

(İzâ eftara ehadüküm felyeftır alâ temrin)
“Ramazanlarda veyahut sair zamanlarda oruç tuttuğunuz zaman iftar ettiğiniz zaman, hurma ile iftar edin! (Feinnehû bereketün)

(Fein lem yecid temran) “Eğer hurma bulamazsanız, (felyeftır ale'l-mâi) su ile iftar edin! (Feinnehû tahûrun) Çünkü o tertemizdir.”

Her şeyle iftar olursa da, bu ikisiyle olması efdaldır.

b. Çocuğa Önce Lâ ilâhe illallah'ı Öğretin!

İbnü's-Sünnî Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-As RA'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²

إِذَا أَفْصَحَ أَوْلَادُكُمْ، فَعَلِّمُوهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، ثُمَّ لَا
تُبَالُوا مَتَى مَاتُوا؛ وَإِذَا أَثْغَرُوا، فَمَرُّوهُمْ بِالصَّلَاةِ

(ابن السنی عن ابن عمرو)

² İbnü's-Sünnî, *Amelü'l-Yevm ve'l-Leyleh*, c.II, s.305, no:422; Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-As RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.440, no:45328; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.358, no:1428.

RE. 33/3 (*İzâ efsaha evlâdüküm, feallemûhüm lâ ilâhe illa'llâhu, sümme lâ tübâlû metâ mâtû; ve izâ esğarû, femurûhüm bi's-salâti.*)

(*İzâ efsaha evlâdüküm*) “Çocuklarınız konuşmaya başladığı vakit de, dili çözüldüğü vakitte, (*feallemûhüm lâ ilâhe illa'llâhu*) ilk evvel onlara öğreteceğiniz ve söyleyeceği şey *Lâ ilâhe illa'llah* olsun.” Buna dikkat edin! Çocuk ilk konuşurken evvelâ *Lâ ilâhe illa'llah* demesini öğretin!

“Çocuk ilk önce bunu söyleyebildi miydi, (*sümme lâ tübâlû*) artık onu bırakın! Kendi haliyle akibeti iyi olur o çocuğun. Sonu iyi olur o çocuğun. Bir kere *Lâ ilâhe illa'llah* ile işe başlamıştır, artık onun işinin neticesi iyi olur.

Çocuk büyüdü, 9-10 yaşlarına geldiği vakitte, o dişlerinin, çocukluk dişlerinin dökülüp yeni dişler çıkmaya başladığı vakitte, o zaman onun kemal devresi oluyor. (*Femurûhüm bi's-salâti*) “O zamanlar namazı emredin!”

Ondan evvel alıştırmınız. Fakat o zaman geldikten sonra, namazı kılmamasına müsaade etmeyin. Emrediniz namazı kıldırınız, elinizle getirin götürün kıldırın. Büluğa kadar alışsın. Büluğdan sonra borç olur tabii, o zaman dikkatli kılar inşallah.

c. Bir Adam İflâs Ederse...

Buhari ve Müslim Ebû Hüreyre'den rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

إِذَا أَفْلَسَ الرَّجُلُ ، وَوَجَدَ الْبَائِعُ سِلْعَتَهُ

بِعَيْنِهَا ، فَهُوَ أَحَقُّ بِهَا دُونَ الْغُرَمَاءِ

(عب خ، م. عن أبي هريرة).

RE. 33/4 (*İzâ eflése'r-racülü, fevecede'l-bâiu sil'atehu bi- aynihâ, fehüve ehakku bihâ dûne'l-guramâi.*)

(*İzâ eflése'r-racülü*) “Bir adam iflas ettiği zaman...” Şundan bundan mallar almış, daha sonra da iflasını ilan etmiş. (*Fevecede'l-bâiu sil'atehu bi-aynihâ*) Alacaklı onun dükkânında sattığı malı aynen bulursa, ‘Bunlar benimdir!’ derse; başka alacaklılar da var ama mal bu adamın... (*Fehüve ehakku bihâ dûne'l-guramâi*) Bu adam diğer alacaklılara bakmadan o malını istircâ eder, alacağını alır oradan.” Başka alacaklılar da var ama onlar ehak değil, ehak olan malını bulan adam...

³ Müslim, *Sahîh*, c.VIII, s.195, no:2916; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.468, no:10049; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.229, no:90; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XI, s.415, no:5038; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.420, no:1441; Abdürrezzak, *Musanef*, c.VIII, s.265, no:15162; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.46, no:11034; İbn-i Ebî Şeybe, *Musanef*, c.VI, s.35, no:20471; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.327, no:2507; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.277, no:10472; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.II, s.362, no:1435.

d. Ahir Zamanda Müslümanın Rüyası

Buhârî, Müslim ve İbn-i Mâce Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁴

إِذَا اقْتَرَبَ الزَّمَانُ، لَمْ تَكْذُرُؤْيَا الرَّجُلِ الْمُسْلِمِ
تَكْذِبُ، وَأَصْدَقُهُمْ رُؤْيَا أَصْدَقُهُمْ حَدِيثًا

(خ.م.ه.م. عن أبي هريرة)

RE. 33/6 (*İzâ ikterabe'z-zamânü, lem teked ru'ye'r-racüli'l-müslimi tekzibü, ve asdekuhüm ru'yâ asdekuhüm hadîsen*)

(*İzâ ikterabe'z-zamânü*) “Ahir zaman yaklaştığı zaman, (*lem teked ru'ye'r-racüli'l-müslimi tekzibü*) Müslüman kimsenin rüyası yalan çıkmayacak.” Gördüğü rüya, gördüğü gibi sadık. (*Ve asdekuhüm ru'yâ asdekuhüm hadîsen*) “Rüyaların doğruluğu sözlerin doğruluğuna bağlı. Sözü doğru olan adamın rüyası da doğru olur, te'vile hacet kalmaz.”

⁴ Tirmizî, *Sünen*, c.VIII, s.227, no:2196; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XIII, s.207, no:4365; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XI, s.399, no:3907; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.507, no:10598; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.291, no:955; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.168, no:2144; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XIII, s.404, no:6040; Abdürrezzak, *Musannef*, c.XI, s.211, no:20362;

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.376, no:41450; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.366, no:1441.

e. Bazı Kıyamet Alâmetleri

Hâkim ve Taberânî Ebû Zerri'l-Gıfârî RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

إِذَا اقْتَرَبَ الزَّمَانُ كَثُرَ لُبْسُ الطِّيَالِسَةِ، وَكَثُرَتِ
التَّجَارَةُ، وَكَثُرَ الْمَالُ، وَعَظُمَ رَبُّ الْمَالِ لِمَالِهِ،
وَكَثُرَتِ الْفَاحِشَةُ، وَكَانَتْ إِمَارَةُ الصَّبِيَّانِ، وَ
كَثُرَ النِّسَاءِ، وَجَارَ السُّلْطَانُ، وَخُفِّفَ فِي
الْمِكْيَالِ وَالْمِيزَانِ، وَيُرَبِّي الرَّجُلُ جِرْوًا،
خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يُرَبِّي وَلَدًا. وَلَا يُوقَّرُ كَبِيرٌ،
وَلَا يُرْحَمُ صَغِيرٌ، وَيَكْثُرُ أَوْلَادُ الزِّنَا، حَتَّىٰ إِنَّ
الرَّجُلَ لَيَغْشَى الْمَرْأَةَ عَلَى قَارِعَةِ الطَّرِيقِ،
وَيَلْبَسُونَ جُلُودَ الضَّانِ عَلَى قُلُوبِ الذِّئَابِ،
أَمْثَلُهُمْ فِي ذَلِكَ الزَّمَانِ الْمُدَاهِنُ

(طب . ك . وتعقب عن أبي ذر)

⁵ Hâkim, *Müstedrek*, c.III, s.386, no:5465; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.126, no:4860; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VII, s.629, no:12440; Ebû Zerri'l- Gıfârî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.226, no:38501; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.365, no:1440.

RE. 33/7 (*İzâ ikterabe'z-zamânü*) “Kıyamet yaklaştığında (*kesüre lübsü't-tayâliseti*) taylasan giyilmesi çoğalır. (*Ve kesüreti't-ticâretü*) “Ticaret artar, kazanç çok olur. (*Ve kesüre'l-mâlü*) Mal da çok olur.”

Paranın çokluğu da zaten ticaretin çokluğundan olacak ya; ticaret de çok olur, mal da çok olur. (*Ve azume rabbü'l-mâli li- mâlihî*) “Mal sahiplerine malından dolayı hürmet gösterilir, saygı gösterilir.” Zenginlere herkes hürmet gösterir, tazim eder, büyükler onu. Niçin? (*Li-mâlihi*) Malından dolayı.

(*Ve kesüreti'l-fâhişetü*) “Fahişe, fuhuş, fuhşiyat çoğalır.” Her yerde fuhuş var. Umumhane tabiriyle bugün bilinen yerler.

(*Ve kânet imâretü's-sıbyâni*) “Çocukları emirlik mevkilerine oturturlar. Küçük yaştadır, daha henüz büluğa ermiş genç yaşlarında emirlik mevkilerine otururlar.”

(*Ve kesüra'n-nisâü*) “Kadınların da adedi artar, çoğalırlar.”

(*Ve câra's-sultânü*) “Sultanlar, idareciler zulmederler.”

Ticaret çoğalır, mal çoğalır, mal sahiplerine saygı artar. Fahişe artar, sübyanlar, küçükler gençler emir olurlar, kadınlar da çoğalır. Sultanların da zulmü artar. Sultanların yani idarecilerin zulmü artar.

(*Ve haffife fi'l-mikyâli ve'l-mîzân*) “Terazide, ölçüde haksızlık yapılır.” Teraziyi doğru tutmaz, ölçüyü doğru tutmaz.

(*Ve yürebbi'r-racülü cirven*) “O zamanda bir adama köpek veya bir aslan yavrusunu beslemesi, (*hayrun lehû min en yürebbiye veleden*) kendi evlâdına bakmaktan hayırlı gelir, daha cazip gelir.” (*Ve lâ yüvakkaru kebîrun*) “Hiçbir büyüğe hürmet gösterilmez.”

Yaşlı adam, ak saçlı, beli bükülmüş; buna hiç kimse kıymet vermez. Büyüklere saygı gösterilmez.

(*Ve lâ yürhamu sağîrun*) “Çocuklara da kimse acımaz.”

Çocuğa acımazlar, büyüklere de hürmet göstermezler.

(*Ve yeksüru evlâdü'z-zinâ*) “Bu arada veled-i zina denilen zina çocukları çoğalır. (*Hattâ inne'r-racüle le-yağşâ el-mer'ete alâ kâriati't-tarîki*) O kadar ki yolun ortasında adam kadını yakalar, münasebette bulunur.

Hey yâ Rabbim Hey!

(*Ve yelbesûne culûde'd-da'ni alâ kulûbi'z-zîâbi*) “O zaman insanlar, kalbleri kurt olduğu halde koyun postuna bürünürler.”

Yani burada bir teşbih var: Kendisi koyun gibi görünüyor, içerisi kurt gibi... Elbise giymek değil de içerisi kurt, dışı koyun gibi görünen, hilebaz mânâsına...

Ha şimdi bir efendi geldi. İşte bu güzel bir insan, iflasa doğru gitmiş adam. “Hasta oldum, dükkânıma gidemez oldum. Dükkânımı yanımda çalışanlara terk etmek mecburiyetinde kaldım.

İşçilerim bakıyor dükkâna... Ben gidemiyorum, hastayım. O sırada altından girip üstünden çıkmışlar. Ben iyi oldum ama dükkânda da bir şey kalmamış.” diyor.

İşte bu, “Beyim, paşam, efendim, ne güzelsiniz. Hürmet saygı gösteriyor, güzel; fakat içi kurt... “Fırsat geçse de şunun canına okusam!” diyor.

(*Alâ kulûbi’z-ziâbi*) “Yani dışları gayet mülayim, fakat içleri kurt kalpli, kurt gönüllü. Katı kalpli, merhametleri hiç yok.”

(*Emselühüm fî zâlike’z-zamâni el-müdâhinü*) “O zamandaki insanların iyileri dalkavuklar olacak.”

İyisi dalkavuk; “Görmedim!” diyecek. Hiçbir kötülüğe “Niçin yapıyorsunuz?” demeyecek. “Bu olmaz!” demeyecek. Başını sallayıp geçecek. Hiçbir meâsiyi men etmeye, hiç kimse iktidar sahibi olamayacak, muktedir olamayacak. Günahlar işlenecek, “Niçin bu günahları işliyorsunuz?” diyen kalmayacak.

Allah kusurlarımızı affetsin... Çok büyük bir âfet yani.

f. Rüyanın Çeşitleri

Ahmed ibn-i Hanbel, Müslim, Tirmizî ve Ebû Dâvud Ebû Hüreyre’den rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁶

إِذَا اقْتَرَبَ الزَّمَانُ، لَمْ تَكْذُرُوا الْمُسْلِمِ

تَكْذِبُ، وَأَصْدَقُهُمْ رُؤْيَا أَصْدَقُهُمْ حَدِيثًا؛

وَرُؤْيَا الْمُسْلِمِ جُزْءٌ مِنْ خَمْسَةٍ وَأَرْبَعِينَ جُزْءًا
 مِنَ النَّبُوءَةِ؛ وَالرُّؤْيَا ثَلَاثَةٌ: فَرُؤْيَا الصَّالِحَةِ
 بُشْرَى مِنَ اللَّهِ، وَرُؤْيَا تَحْزِينٍ مِنَ الشَّيْطَانِ،
 وَرُؤْيَا مِمَّا يُحَدِّثُ الْمَرْءُ نَفْسَهُ؛ فَإِنْ رَأَى
 أَحَدَكُمْ مَا يَكْرَهُ، فَلْيَقُمْ، وَلْيَتْفَلْ، وَلَا يُحَدِّثْ
 بِهَا النَّاسَ؛ وَأَحَبُّ الْقَيْدِ فِي النَّوْمِ، وَأَكْرَهُ
 الْغُلِّ؛ وَالْقَيْدُ ثَبَاتٌ فِي الدِّينِ

(حم.م.د.ت. عن أبي هريرة)

RE. 33/8 (*İzâ ikterabe'z-zamânü, lem teked ru'ye'l-müslimi tekzibü, ve asdekuhüm ru'yâ asdekuhüm hadisen,*

Ve ru'ye'l-müslimi cüz'ün min hamsetin ve erbaîne cüz'en mine'n-nübüvveti; ve'r-ru'yâ selâsün: Fe'r-ru'ye's-sâlihatü büşrâ mina'llâhi, ve ru'yâ tahzînün mine's-şeytâni, ve ru'yâ mimmâ yühaddisü'l-mer'ü nefsehû;

⁶ Müslim, *Sahîh*, c.XI, s.353, no:4200; Tirmizî, *Sünen*, c.VIII, s.243, no:2206+2196; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XIII, s.207, no:4365; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.507, no:10598; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.371, no:41427; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c. II, s.367, no:1442.

feizâ raâ ehadüküm mâ yekrehu, felyekum velyetfü'l, ve lâ yuhaddisü bihe'n-nâse; ve ühibbü'l-kayde fi'n-nevmi, ve ekrahu'l-gulle, el-kaydü sebâtün fi'd-dîn.)

(Izâ ikterabe'z-zamânü) “Ahir zaman yaklaştığı zaman, *(lem teked ru'ye'r-racüli'l-müslimi tekzibü)* Müslümanın rüyası yalan çıkmayacak. *(Ve asdekuhüm ru'yâ asdekuhüm hadîsen)* Rüyaların doğruluğu sözlerin doğruluğuna bağlı. Sözü doğru olan adamın rüyası da doğru olur, te'vile hacet kalmaz.”

(Ve ru'ye'l-müslimi) “Müslümanın gördüğü rüya...” Geceleri görüyoruz ya birtakım rüyalar. *(Cüz'ün min hamsetin ve erbaîne cüz'en mine'n-nübüvveti)* “Bu rüyalar nübüvvetin kırk beş cüzünden bir cüzdür.”

Peygamberliğin kırk beşte biridir. Akşamları gösterilen rüyalar, Cenab-ı Hakk'ın o kula bir vahyidir.

(Ve'r-ru'yâ selâsün) “Rüya üç çeşittir:

(Fe'r-ru'ye's-sâlihatü) “Rüyayı sâliha, iyi rüya, *(büşrâ mina'llâhi)* Allah'tan beşarettir, bir müjdedir.”

Güzel görür; camilerde, Kâbelerde, denizlerde, ruha zevk veren, ruha neşe veren tatlı rüyalar. Rüyayı görünce sabahleyin insan böyle; “Ah uyanmasaydım da daha biraz görseydim.” der. Peygamberleri görür, iyileri görür, güzel güzel rüyalar görür. Bu Allah'tan beşarettir.

(*Ve ru'yâ tahzînün mine's-şeytâni*) “Bir rüya da daha vardır ki adama hüzün verir. Bir korku gelir içerisine, bir hüzün gelir, bir rahatsızlık gelir. O gördüğü rüyadan üzüntü duyar. Bu rüya şeytandandır, şeytanî bir rüyadır.”

Hiç kulak asma ona! Hiç kulak asma...

(*Ve ru'yâ mimmâ yühaddisü'l-mer'ü nefsehû*) “Bir rüya daha vardır ki, insan gündüzleri bir şeylerle meşgul olur, o meşgul olduğu şeyler gece rüyasına intikal eder.”

Bu da nefsin rüyasıdır, bunun da kıymeti yoktur. Meselâ, insan tuzlu bir şey yer, yürek yanar. Gece bakarsın kendini suların başında görür. Neden? Canının harareti o sulara sevk ediyor. Bunun da kıymeti yok.

Şuna çok dikkat edin:

(*Feizâ raâ ehadüküm mâ yekrehu*) “Sizin biriniz bir rüya gördü ki size hüzün veriyor, keder veriyor, korktunuz rüyada. (*Felyekum velyetfül*) Kalksın sağına veyahut soluna tü tü tü, desin, tükürsün. (*Ve lâ yuhaddisü bihe'n-nâse*) O rüyayı hiç kimseye söylemesin!”

Kimseye söylemesin. “Ben böyle bir rüya gördüm.” diye söylemesin. Çünkü söylenir de dinleyen adam da onu tabire kalkarsa, o büyük, acı bir şey olur. Böyle rüyaların görüldüğü vakitte, tabirciler de uyanık olarak, bu rüyanın içerisinde bir iyi tarafı vardır, o tarafına doğru meylederek rüyayı iyiye tabir etmeli!

Rüyanın kendisine baktınız, hakikaten acı. Ama onun içerisinde bazı kaçamak yollar vardır. Bu kaçamak yollardan istifade ederek rüyayı iyiye hamleder, o da öyle olur inşallah.

(Ve ühibbü'l-kayde fi'n-nevmi) “Rüyada bağlı olmayı severim.”

Uykuda baktınız ki ayaklarınız bağlanmış. Bu sizin şeriat kancası ile sizi bağlamış, günahlardan men olunacağınıza alâmet. Ayaklarınızın bağlanması, günahları işlemeyeceğinize alâmettir. Nasıl ki hayvanları bağlarlar da başka yere gidemez hayvanlar, oldukları yerde kalırlar. Sizin ayaklarınızın bağlanması da sizin fenalık yapmanıza mâni olacak demektir. “Bunu severim!” buyurmuşlar.

(Ve ekrahu'l-gulle) “Ama boyuna takılan bir halka olduysa, onu sevmem! Çünkü canilerin boyunlarına halka takıyorlar ya, onun için o iyi değil, onu sevmem.” demiş.

(El-kaydü sebâtün fi'd-dîn) “Rüyada ayaklara vurulan bağ, dinde sebat edileceğine alâmettir.” O ayaklara vurulan bağ dinde sebat edeceğine alamettir.

g. Zamanların Yakınlaşması

Ebû Ya'lâ Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁷

⁷ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.329, no:1306; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XII, s.32, no:6680; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.227, no:38503; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.368, no:1443.

إِذَا اقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ تَقَارَبَ الزَّمَانُ، فَتَكُونُ
السَّنَةُ كَالشَّهْرِ، وَالشَّهْرُ كَالْجُمُعَةِ، وَالْجُمُعَةُ
إِلَى الْجُمُعَةِ كَاخْتِرَاقِ السَّعْفَةِ فِي النَّارِ

(ع. عن أبي هريرة)

RE. 33/9 (*İzâ ikterabeti's-sâatü tekàrabe'z-zamânü, fetekûnü's-senetü ke'ş-şehri, ve'ş-şehru ke'l-cumuati, ve'l-cumuatü ile'l-cumuati ke'htirâki's-sa'feti fi'n-nâri*)

(*İzâ ikterabeti's-sâatü*) “Kıyamet yaklaştığı vakitte, (*tekàrabe'z-zamânü*) zamanlar da yaklaşacaktır birbirine...”

Zamanlar yaklaşacak. Dedelerimiz üç ayda hacca giderken, şimdi üç saate indi iş. Belki yarın bir saate de inecek. Zamanlar yaklaşacak, kıyamet alametlerinden birisi oluyor demek ki. Zamanların yaklaşması, kıyametin yaklaşması alâmetidir.

(*Fetekûnü's-senetü ke'ş-şehri*) “Bir sene, 360 gün geçiyor, bir ay gibi geliyor.”

“—Yahu daha dün sene başıydı, nasıl oldu da bu kadar çabuk geldi bu sene?”

(*Ve'ş-şehru ke'l-cumuati*) “Bir ay bir hafta gibi gelir.”

Dündü be, dün. Allah Allah! Ay geçmiş, kapıya bekçi gelir, mal sahibi “Aylığı ver.” der. “Yahu dün veriydim daha!” der. Dün veriydim, hafta oldu, bir ay geçmiş aradan.

(*Ve'l-cumuatü ile'l-cumuati*) “Cumadan cumaya olan hafta ise, (*ke'htirâki's-sa'feti fi'n-nâri*) kurumuş yapraklar, marangozların talaşları, çırpılar nasıl çabucak yanıp da nasıl geçiyorsa, öyle çabuk geçer.

Odun mesela uzun zaman yanar. Fakat talaş çabucak yanar, geçer. İşte bu kuru yaprakların, çırpıların yanışı gibi bir cumadan bir cumaya kısacık, sanki bir iki saat sonra bakıyorsun bir hafta olmuş.

h. Gusül Ne Zaman Gerekir?

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁸

إِذَا أَقْحَطَ أَحَدُكُمْ أَوْ أَكْسَلَ فَإِنَّمَا يَكْفِي
مِنْهُ الْوُضُوءُ

(عب . عن رجل من الصحابة)

RE. 33/10 (*İzâ ukhita ehadüküm ev üksile, feinnemâ yekfî minhü'l-vudûu*)

Bu hadis-i şerifi söylemek istemedim ama söylenmesi iyi olur inşallah:

(*İzâ ukhita ehadüküm ev üksile*) “Muamele-i cinsiyyede bulunan insan, gerek ihtiyarlık dolayısıyla gerek rahatsızlığı dolayısıyla muvaffak olamıyor ve menisi gelmiyor.

⁸ Abdürrezzak, *Musannef*, c.I, s.251, no: 962; Ensar'dan bir şahıstan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.541, no:27328; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.IXL, s.359, no:42724.

(*Feinnemâ yekfî minhü'l-vudûu*) Menisinin gelmemesi dolayısıyla buna abdest kâfidir.” denmişse de sonradan bu hadîs-i şerîf nesh olunmuştur. Asıl olan ikisinin bir araya gelmesiyle, sünnetlik yerin kaybolması ile, ister inzal vâki olsun ister olmasın, gusül vacip olur.

i. Faiz Sayılan İşler

İbn-i Mâce, Beyhakî ve Deylemî Enes ibn-i Mâlik RA’dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁹

إِذَا أَقْرَضَ أَحَدُكُمْ أَخَاهُ قَرْضًا، فَأَهْدَى إِلَيْهِ
طَبَقًا، فَلَا يَقْبَلُهُ، أَوْ حَمَلَهُ عَلَى دَابَّةٍ،
فَلَا يَرْكَبُهَا، إِلَّا أَنْ يَكُونَ جَرَى بَيْنَهُ
وَبَيْنَهُ قَبْلَ ذَلِكَ

(ص.ه.ق.هب.عن أنس)

RE. 33/11 (*İzâ akrada ehadüküm ehâhu kardan, feehdâ ileyhi tabekan, felâ yakbelhu, ev hamelehû alâ dâbbetin, felâ yerkebhâ, illâ en yekûne cerâ beynehû ve beynehû kable zâlike.*)

⁹ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.VII, s.277, no:2423; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.350, no:10716; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.303, no:1196; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.30, no:4585; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.238, no:15515; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.369, no:1446.

(*Izâ akrada ehadüküm ehâhu kardan*) Kardeşimiz geldi sıkışmış, “Bana beş bin lira, on bin lira ödünç verir misiniz? Bir işim var. Bir hafta sonra, bir ay sonra veririm size.” dedi. Siz de “Buyurun!” dediniz, paraları verdiniz.

Dikkat edeceksiniz ama: Kardeşiniz sizden bir borç istedi, siz de o borcu verdiniz. (*Feehdâ ileyhi tabekan, felâ yakbelhu*) O borcu verdiğinizden dolayı kardeşiniz size teşekkür etti. Bir tabağın içerisine hurmadır, portakaldır, limondur, elmadır koydu çocuğuna verdi, “Götür bunu filan efendiye ver!” dedi.

(*Felâ yakbelhu*) “Onu sakın kabul etme!” Sakın o hediyeyi kabul etme! Verdiğiniz paranın mükafatı olaraktan karşılık gelen o hediyeyi kabul etme!

“—Pekiye etmedik kabul.”

(*Evhamelehu alâ dâbbetin*) Arabası var adamın. Araba eskiden hayvanmış ya şimdi arabası var. Giderken rast geldi. Siz yayan gidiyorsunuz. O da arabasında giderken, “Buyurun beyefendi!” dedi arabasına. “Buyurun beyefendi arabama, beraber gidelim.” dedi. (*Felâ yerkebhâ*) “Sakın arabasına da binme!”

(*Küllü şeyin yecirrü menfeaten*) “Herhangi bir şey bir menfaat celp ediyorsa, (*fehüve riban*) o faizdir.

“Canım az para ver, %5, %3 zarar etmezmiş.” diyen kardeş iyi dinlesin bunu şimdi. %3 veriyor, %2 veriyor, faiz mi bu da! Ne olacak bir şey değil. 100 lira verecek de iki lira ben ona vereceğim; bu da bir şey mi?

Bak ne diyor:

“–Hediyelerini de kabul etme.” diyor.

Hediyelerini kabul etmeyince artık onun vereceği yüzdenin sonu ne olur bilmem artık. Allah kusurumuzu affetsin...

(*Illâ en yekûne cerâ beynehû ve beynehû kable zâlike*) “Ama aranızda bir dostluk vardı. Her zaman siz onun arabasına biniyordunuz. Parayı verdikten sonra, buyurun dediği vakitte evvelce bindiğiniz için şimdi de binerseniz beis yoktur.”

Eskiden böyle bir şey yoktu da parayı verdikten sonra sizi davet ediyorsa, hayır kat’iyyen câiz olmaz!

j. Allah Korkusu Günahları Döker

Beyhakî, Taberânî, Bezzâr ve Hakîm-i Tirmizî Hz. Abbas RA’dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁰

إِذَا اقْشَعَرَ جِلْدُ الْعَبْدِ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ،

تَحَاتَّتْ عَنْهُ خَطَايَاهُ، كَمَا تَحَاتُّ

عَنِ الشَّجَرَةِ الْبَالِيَةِ وَرَقُهَا

(هـب . طب . والشافعي والحكيم عن العباس)

RE. 33/12 (*İza’kşearra cildü’l-abdi min haşyeti’llâhi, tehàttet anhü hatâyâhü, kemâ tehàttü ani’ş-şecereti’l-bâliyeti verakuhâ*)

Bütün ibadetlerin kökü bu haşyetullahın muhafazası, gönülde, gönüllerde yerleşebilmesi içindir. Haşyetullah! Namaz kılıyoruz ama hiçbir haşyet yok üzerimizde... Oluyor mu dersin?

Ne kadar gösteriş olarak boynumuzu büksek, belimizi büksek, ağlasak sızlasak hep uydurma, hep yalancılıktan kendi kendimizi aldatma... Korku Allah'tan içerden gelir. İçeriden gelen o korku insanı titretir, kendi zorla titretir yani. Öyle yapmacık olmaz.

(*İza'kşearra cildü'l-abdi*) “Allah korkusundan başladı kulun cildi, vücudu titremeye...”

Ahireti gözünün önüne getirdi, yaptığı kusurları gözünün önüne getirdi, bir korku geldi içine... Bu korkudan dolayı bir titreme hasıl oldu vücudunda...

(*Tehàttet anhu hatâyâhu*) “İşte bu adamın günahlarını döker bu titreme... Nasıl? (*Kemâ yetehàttü ani'ş-şecereti'l-bâliyeti verakuhâ*) “Kuruyan yapraklar ağaçlardan nasıl dökülüyorsa, bu adamın da günahları öyle dökülür.”

¹⁰ Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.491, no:803; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.230, no:1322; İbn-i Kâni', *Mu'cemü's-Sahabe*, c.V, s.73, no:1253; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.X, s.557, no:18217; Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü'l-Usûl*, c.I, s.395; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IV, s.56, no:1666; Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-Sahabe*, c.XXIV, s.357, no:7379; Ebû Bekir Şâfiî, *Kitâbü'l-Fevâid (Geylâniyyât)*, c.I, s.287, no:288; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.1458; Hz. Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.141, no:5879; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.II, s.370, no:1448.

Allah cümlemize bu korkuyu ihsan etsin...

Bizim sabah dualarımızda, bugünün sabah duasında çok güzel bir dua vardı. Bu duanın içerisinde istiyoruz Cenab-ı Hak'tan ki:

“—Bizim içimize yâ Rab, senin korkunu doldur. İçimiz senin korkunla dolsun. Allah dediğimiz vakitte titreyelim ve senin havf u haşyetin içimize sinsin! Öyle bir korku ver bize, yapmacık olmasın yani.”

Bu güzel bir dua, ezberlenmeye de layık yani. Onun için ilim istiyor:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمَ الْخَائِفِينَ .

(*Allâhümme inni es'elüke ilme'l-hâifîn*)
“Allahım, senden korkanların ilmini isterim.”

İlim çok, sürülerle ilim var. Kur'an ilmi var hadis ilmi var. Bir sürü dünya ilimleri var. Var da var... Fakat bu ilimlerin içerisinde bak büyüklerimiz “Allah'tan korkanların ilmini isterim senden yâ Rabbi!” diyor. İçlerine korku sinmiş, Allah korkusu sinen kimselerin ilmi nasılsa, öyle bir ilim ver bana.

Yoksa dünyanın papağanı olmuşsun, her şeyi biliyorsun ama bu korku içinde olmazsa kaç para edersin sen?

Asıl ilmin meziyeti, korkusu olan bir ilimdir. Onun için duada: (*Allâhümme inni es'elüke ilme'l-hâifîn*) “Bu hâiflerin nâil olduğu ilmi isterim yâ Rabbi!” diyoruz.

k. Az Yemenin Mükâfâtı

Deylemî Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmiştir. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹¹

إِذَا أَقَلَّ الرَّجُلُ الطُّعْمَ، مِلَأَ جَوْفَهُ نُورًا

(الديلمى عن أبي هريرة).

RE. 33/13 (*İzâ ekalle'r-racülü't-tu'me, mülie cevfu-hû nûran*) (*İzâ ekalle'r-racülü't-tu'me*)
“İnsan yemeğini azaltırsa, (*mülie cevfu-hû nûran*) içi nur doldurulur.”

Azaltıyor yemeğini... Mesela bir parça ekmek yerken onun yarısını yiyor. Yemeğini az edenin içi nur dolar.

Ama imanlının içi dolar. İmansız olan insan ne kadar aç kalırsa kalsın, hiç faydası yoktur onun. İsterse hiç yemesin. İmanlı olan insan yemeğini biraz azalttığı vakitte onun içinin nur dolacağını Cenab-ı Peygamber bildiriyor.

Onun için Süleyman ed-Dârânî Hazretleri demiş ki:

“—Ben çok yiyip de oruç tutacağıma, yemeği az yiyeyim de içim nur dolsun.”

Bazı insanlar tabi oruç tutmak için fazla yemek mecburiyetinde hiss ediyorlar. Fazla yemektense, az yiyeyim de oruç tutmayıvereyim. Nafile oruçlar da tabi...

¹¹ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.290, no:1138; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.244, no:40772; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.371, no:1449.

I. Gerçek Muhacir Kim?

Ahmed ibn-i Hanbel ve Taberânî, Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-As RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹²

إِذَا أَقَمْتَ الصَّلَاةَ، وَآتَيْتَ الزَّكَاةَ، وَهَجَرْتَ

الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ،

فَأَنْتَ مُهَاجِرٌ، وَإِنْ مِتَّ بِالْحَضْرَمَةِ

(حم . طب . عن ابن عمرو)

RE. 34/2 (*İzâ ekamte's-salâte, ve âteyte'z-zekâte, ve hecerte'l-fevâhişe mâ zahera minhâ ve mâ batane, feente mühâcirun, ve in mütte bi'l-hadrameti*)

Namazımızı kıldık. Emr-i ilahi. Mecburuz bunu yapmaya...

“—Canım, neden yapacağız?”

Allah'ın emridir, yapacağız. Nasıl ki karınlarımızı doyurmak için ekmek yemek mecburiyetindeyiz. Yemezsek vücudumuz tahammül edemiyor, ölüyoruz. İşte bunun gibi ruhumuzun beslenmesi için de ibadete

¹² Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.203, no:6890; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.V, s.459, no:9288; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.376, no:2434; Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-As RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.827, no:43290; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.372, no:1450.

ihtiyacımız vardır. İbadetleri yapmazsak ruhlarımız ölür. Ruhlarımızın ölüşüyle artık büyük küçük, hak hukuk tanımaz bir hale geliriz. Bir hayvan gibi insan önüne geldiğine saldırır, önüne geldiğini koparır.

Dün okuduk da, Allah şaşırtmasın. Meselâ, her zaman olan hadiseler. Benzinci dükkanına girmişler, silahları ellerinde. Paraları alıyorlar oradan, bir tanesi de kasayı açmak istemiyor.

“—Sen mi açmayacaksın, al kurşunu!” diyor, öldürüyor onu.

Bu nasıl insan? Yani bu da insan ya, ama nasıl insan? Ruhen ölmüş insan, hayvandan farkı yok yani. Hayvan gibi bir şey.

Hayvan bile ondan iyi... Bak, geçen derste okuduk ya, adam bir hükümdarın içkilerini dökmüş;

“—Günah, ayıp! Korkmuyor musun sen Allah’tan?” demiş. Bağırılmış çağırılmış, içkileri dökmüş. İçki içiyormuş adam. Dökünce adam da kızmış tabi,

“—Atın bunu aslanların önüne!” demiş, “Parçalasınlar bunu! Ne lüzum var bu adama?”

Fakat o muhterem zât aslanların önüne gidince, *Allahu ekber* diye namaza durmuş. Namaza durur durmaz, aslanlar da onun karşısında el pençe divan durmuşlar. Bunu kitaba yazmışlar, bir hikâyeye. Hadise olmuş demek ki.

Onun için, Allah’tan korkandan her şey korkar. Allah’tan korkmayandan da Allah muhafaza etsin...

Allah'tan korkacak, o haşyetullah yok... Mes'uliyet korkutuyor. Öldükten sonra hesap olunacak. Cennet varmış, cehennem varmış; o korku yok, o akıl da yok. Onun için istediğini öldürüyor, istediği parayı da alıyor. Ama kendisini sonra tutacaklarmış, öldüreceklermiş, oraya da aklı ermiyor.

Onun için; (*İzâ ekamte's-salâte*) “Namazı kılırsan...”

El-hamdü lillâh ezan okundu, emr-i ilâhi, abdestlerimizi aldık geldik. Huzuru ilahiye durduk, günahlarımız bir kere döküldü.

(*Ve âteyte'z-zekâte*) “Zekâtı da verirsen...”

(*Ve hecerte'l-fevâhişe mâ zahera minhâ ve mâ batane*) “Bununla beraber gerek iş gerek dış ne kadar günah varsa, onlardan hicret edersen, onları da terk edersen; (*feente mühâcirun*) sen muhacirsin!”

Asıl hicret, Allah-u Teâlâ'nın nehyettiklerini terk etmek. Hicret, memleketi terk edip de oradan buraya gelmek değil, yahut buradan Mekke'ye gitmek değil. Allah'ın yasak ettiklerini terk etmek en büyük muhacirlik.

Başka bir hadis-i şerifte buyrulmuş ki:¹³

المُهَاجِرُ مَنْ هَجَرَ مَا نَهَى اللَّهُ عَنْهُ

(خ.د.ن.حم.حب.طس.هب.ق.حل.خط.كر.عن ابن عمرو)

(*El-muhâciru men hecera mâ neha'llàhu anh*) “Muhâcir, Allah'ın yasakladıklarından hicret eden, kaçınan kimsedir.”

En büyük muhacirlik bu... Muhacirlere ne büyük sevap veriliyorsa, günahları terk edene de aynı sevaplar öylece veriliyor.

Onun için, İmam Birgivî Hazretleri'nin eserinde okumuştum:

تَرَكَ ذَرَّةً مِنْ مَحَارِمِ اللَّهِ، خَيْرٌ

مِنْ عِبَادَةِ السَّقَلَيْنِ .

(*Terkü zerretin min mehàrimi'llâh, hayrun min ibâdeti's-sekaleyn*) “Zerre kadar bir haramı, ehemmiyet vermediğimiz bir hatayı, bir kusuru, bir kabahati terk edebilmek; ki günahdır bu, Allah bunu yasak etmiştir. Bunu terk edebilmek, yer gök ehlinin yapacağı nafiye ibadetlerden daha hayırlıdır.” demiş. Hayırlıdır.

Onun için Allah kusurlarımızı affetsin...

¹³ Buhârî, *Sahîh*, c.I, s.13, no:10; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.6, no:2481; Neseî, *Sünen*, c.VIII, s.105, no:4996; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.163, no:6515; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.467, no:230; Buhârî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s. 391, no: 1144, Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.56, no:3598; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.280, no:460; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.499, no:11122; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.187, no:20544; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.214, no:8701; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IV, s.333; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.271, no:595; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.138, no:181; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XI, s.270, no:6034; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXI, s.271; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Keşfü'l-Hafâ, c.II, s.1301, no:2304; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXII, s.173, no:24584.

İbadet etmek kolaydır. İbadet etmek, namaz kılmak, oruç tutmak, hacca gitmek, zekât vermek. Var olunca hepsini yapar insan, fakat fenalığı terk etmek kadar zor bir şey yoktur. Hele bir kere alıştın mı o fenalığa, o fenalığı terk etmek ölüm demektir.

Mesela iskambil oynamaya alışmış insan. Akşam ekmeği yer yemez koşar sokağa, kahveye gidecek de iskambil oynayacak Veyahut buna benzer oyun yerlerine, zevk yerlerine, günah yerlerine alışmış. Bunu tutabilmek zincirle bağlasan da olmaz. Alıştığı yere mutlaka koşacaktır o.

Bunun için en güzel şey Allah-u Teâlâ'nın yasak ettiği şeyleri terk edebilmek, onlardan uzak olmak ve onlara alışmamaktır. Binâen aleyh çocukların terbiyesinde çok ihtimam lazım, ki çocuk daha henüz küçük yaşındayken ahlâk-ı İslâmiyeyi öğrenmeli, terbiyeyi öğrenmeli, nezaketi öğrenmeli, büyüklere saygıyı öğrenmeli, Allah'a kulluğu öğrenmeli. Allah korkusu daha çocukken içine sinmelidir onun.

Mülkün sahibi Allah var. Her şeyi görüyor, her şeyi biliyor, gördüğü ve bildiği halde e bunun huzurunda nasıl insan bu çirkinlikleri yapabilir? Nasıl bu hataları işleyebilir?

Onun için evvela lazım olan, bu *fevahiş* olan şeylerin hepsini terk edebilmek. Bunu yapabildin mi, (*feente muhâcirun*) işte o zaman sen hakiki bir muhacirsin!

Ashab-ı kiramın ehl-i Mekke olan kısmını muhacir diyorlar. Ehl-i Mekke'den hicret edip Medine'ye gelenlere *Muhacir* diyoruz. Yerli Medineliye de *Ensar* diyoruz.

Nasıl ki Mekke'den Medine'ye hicret ettiler ashab-ı kirâm. Bu hicretlerinde asıl muhacirlik, günahları terk ettiği bu hicrettir.

Muhacir olan Mekkelilere Medine'ye gelişlerinde ne kadar sevap varsa, günahları terk eden kimse de bu sevapları kazanır; (ve *in mütte bi'l-hadrameti*) Hadrameh¹⁴ denilen yerde ölse bile...”

m. İmamı Görmeden Ayağa Kalkmayın! Buhârî, Müslim, Tirmizî, Ebû Dâvud, Neseî, Ahmed ibn-i Hanbel ve diğerleri Ebû Katâde RA'dan rivayet etmişler. Cenab-ı Peygamber buyuruyor ki:¹⁵

إِذَا أُقِيمَتِ الصَّلَاةُ، فَلَا تَقُومُوا حَتَّى تَرَوْنِي

(حم.خ.م.ن.د.د.عب.ش.ط.والدارمی، خز. عن ابی قتادة؛ ت. طس. عن انس)

RE. 34/3 (*İzâ ukîmeti's-salâtü, felâ tekùmû hattâ teravnî*)

(*İzâ ukîmeti's-salâtü*) “Kamet olunuyor ya namaz için, bu kamet olunduğu vakitte, (*felâ tekùmû*) hemen ayağa kalkmayınız; (*hattâ teravnî*) beni görmedikçe...”

¹⁴ Hadrameh, Kuzeydoğu Arabistan'da, Yemâme bölgesinde bir yer.

Cenab-ı Peygamber hane-i saadetlerinden çıkar, namaza öyle gelirdi. Bazen geç gelirdi. Kamet olunmuş olur. Geç gelince ayağa kalkıp da ayakta durmayın. Kamet bitmiş ama Peygamber SAS daha gelmemiş namazı kıldırmak için. Binâen aleyh oturun, beni gördükten sonra kalkın namaza...

Burada da olabilir. Meselâ, imam efendi biraz meşgul olmuştur, gelememiştir bir aczinden dolayı. Müezzin de vakit geldi diye acele etmiş, kameti getirmiş. Biz de ayağa kalkıyoruz, imam efendi gelsin diye bakıyoruz.

¹⁵ Buhârî, *Sahîh*, c.III, s.19, no:602; Müslim, *Sahîh*, c.III, s.275, no:949; Tirmizî, *Sünen*, c.II, s.356, no:475; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.144, no:454; Neseî, *Sünen*, c.III, s.83, no:680; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.304, no:22640; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.513, no:1651; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VIII, s.244, no:8527; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.20, no:2119; Dârimî, *Sünen*, c.I, s.322, no:1261; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.V, s.51, no:1755; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.14, no:1526; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.369, no:1335; *Müsnedü'l-Hamîdî*, c.I, s.205, no:427; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.IV, s.103, no:2858; ; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.508, no:622; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.95, no:189; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.IX, s.194, no:3544; İbn-i Ebî Şeybe, *Musanef*, c.I, s.405, no:4116; Abdürrezzak, *Musanef*, c.I, s.504, no:1932; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.127; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LXVII, s.143; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.391; Ebû Katâde RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.II, s.356, no:475; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IX, s.150, no:9387; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.271, no:2028; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.375, no:1259; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.127; Ukaylî, *Duafâ*, c.I, s.198; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.I, s.49, no:44; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.II, s.223, no:2390; Câbir ibni Semüre RA'dan.

Bu da belki birkaç dakika geç kalabilir. Binâen aleyh bunu yapmayın! Demek ki imam efendi gelmedikçe, imam efendiyi görmedikçe kamet etmeyin demek.

n. Kamet Edilirken Başka Namaza Durulmaz

Müslim, Tirmizî, Ebû Dâvud, Neseî, İbn-i Mâce, Ahmed ibn-i Hanbel ve diğer kaynaklar Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁶

إِذَا أُقِيمَتِ الصَّلَاةُ، فَلَا صَلَاةَ إِلَّا الْمَكْتُوبَةُ

(عب.م.ت.د.ن.ه. عن أبي هريرة؛ ك.ر. عن ابن عمر)

¹⁶ Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.22, no:1160; Tirmizî, *Sünen*, c.II, s.204, no:386; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.IV, s.20, no:1075; Neseî, *Sünen*, c.III, s.392, no:855; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.III, s.476, no:1141; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.455, no:9874; Dârimî, *Sünen*, c.I, s.400, no:1448; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.19, no:6730; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.482, no:4323; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.301, no:937; Tahâvî, *Şerhü'l-Maânî*, c.I, s.371, no:2023; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.V, s.567, no:2193; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.II, s.169, no:1123; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.374, no:1356; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XI, s.265, no:6379; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.458, no:8736; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.I, s.75, no:93; İbn-i Ebî Şeybe, *Musanef*, c.II, s.77, no:4875; Abdürrezzak, *Musanef*, c.II, s.436, no:3987; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.229, no:459; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.138; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.V, s.111; Cürçânî, *Târih-i Cürcan*, c.I, s.161, no:186; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.I, s.315, no:200; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.I, s.32; Temmâmü'r-Râzî, *Fevâid*, c.I, s.273, no:274; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı İsfahan*, c.III, s.35, no:668; Ebû Hüreyre RA'dan.

İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXIII, s.41; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

RE. 34/4 (*İzâ ukîmeti's-salâtü, felâ salâte ille'l-mektûbetü*)

(*İzâ ukîmeti's-salâtü*) “Namaz için kamet edilirken, (*felâ salâte ille'l-mektûbetü*) farzdan başka namaz kılınmaz.”

Camiye girerken iki rekât nafile namaz kılarlar, *tahiyetü'l- mescid* derler. Kamet edilirken, “Şunu da kılayım da öyle imama uyuyayım.” deme! Sakın bunu yapma!

Kamet olunduktan sonra, imam da *Allahu ekber* dedikten sonra, bu *tahiyetü'l-mescid* geride dursun, sen imama uy! Başka namaz kılınmaz artık.

Yalnız sabah namazlarında, eğer ikinci rekâta erişeceğini aklı keserse; birinci rekâtı kaçıracak ama ikinci rekâta imama yetişecek. O zaman sabah namazının sünneti kılınır. Ama sünneti kılıncaya kadar ikinci rekât da kaçacaksa, o zaman sünneti kılmaz, imam efendiye uyar.

o. Yemek Hazırken Namaz Kılmak

Bakın, buna da dikkat edin!

Buhârî, Müslim, İbn-i Mâce Abdullah ibn-i Ömer RA'dan; Buhârî, Müslim, Tirmizî, Ebû Dâvud, Neseî, İbn-i Mâce, Ahmed ibn-i Hanbel, İbn-i Hibbân Enes ibn-i Mâlik RA'dan; Buhârî, İbn-i Mâce, Ahmed ibn-i Hanbel Hz. Aişe RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁷

إِذَا أُقِيمَتِ الصَّلَاةُ، وَحَضَرَ الْعِشَاءُ،

فَابْدءُوا بِالْعِشَاءِ

(خ.م.ه. عن ابن عمر؛ حم.خ.م.ت.د.ن.ه.حب.والدارمی عن أنس؛ حم.خ.ه.ه.عن

عائشة؛ حم.طب.عن سلمة بن الأكوع؛ طب.عن ابن عباس؛ طس.عن أبي هريرة)

RE. 34/5 (*İzâ ukîmeti's-salâtü ve hadara'l-aşâü, fe'bdeû bi'l-aşâi.*)

(*İzâ ukîmeti's-salâtü*) “Ezan okunduğu zaman, (*ve hadara'l-aşâü*) akşam yemeği de hazırlanmışsa...”

Akşam yemeği hazırlanmış, ezan da okundu. Namaza gitsek yemek kalacak, yemeği yesek namaz kalacak.

¹⁷ Buhârî, *Sahîh*, c.XVII, s.111, no:5043; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.III, s.191, no:925; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.146, no:22990; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.204, no:1445; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.V, s.8, no:1687; Hz. Aişe RA'dan.

Buhârî, *Sahîh*, c.III, s.70, no:633; Müslim, *Sahîh*, c.III, s.181, no:868; Tirmizî, *Sünen*, c.II, s.89, no:322; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.III, s.190, no:924; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.XII, s.81, no:5544; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.III, s.179, no:866; Tirmizî, *Sünen*, c.II, s.88, no:321; Neseî, *Sünen*, c.III, s.372, no:844; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.III, s.189, no:923; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.XXIV, s.78, no:11532; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.90, no:6942; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.V, s.11, no:1690; Temmâmü'r-Râzî, *Fevâid*, c.I, s.415, no:416; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXII, s.171; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.XXXIII, s.284, no:15924; Seleme ibn-i Ekvâ' RA'dan.

Bak ne diyor: (*Fe'bdeû bi'l-aşâi*) “Öyleyse siz yemeğinizi yiyin!”

Namazda matlub olan huzurdur. Aç olan bir insan, yemek hazırlarken namaza durduğu vakitte, içi yemekle alâkadar olur. İçi yemekle alâkadar olunca, huzur kaybolur.

Bu huzuru kaybetmemek için cemaati terk ettiriyor. Ne kadar mühim, bak! Yemeğini ye, sonra namazda ikinci bir cemaat bulursan bulursun, bulamazsan kendin kılırsın.

p. Abdesti Sıkışıkken Namaz Kılmak

Tirmizî, Ebû Dâvud, Hâkim, Taberâni ve Beyhakî Abdullah ibn-i Erkam RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁸

إِذَا أُقِيمَتِ الصَّلَاةُ، وَأَرَادَ الرَّجُلُ
الْخَلَاءَ، فَلْيَبْدَأْ بِالْخَلَاءِ

(مالك، والشافعي، حم. عب. ن. ه. ح. ب. ك. ق. ض. طب. خز. ت. صحيح،

والدارمي عن عبد الله ابن أرقم)

RE. 34/6 (*İzâ ukîmeti's-salâtü, ve erâde'r-racülü'l-halâe, felyebde' bi'l-halâi.*)

(*İzâ ukîmeti's-salâtü*) “Ezan okunuyor namaz kılınacak, kamet getiriliyor. (*Ve erâde'r-racülü'l-halâe*) Adam daralmış, def'-i hâcet ihtiyacı var. Helâya giderse cemaati kaçırarak. (*Felyebde' bi'l-halâi*) Önce helâya gitsin!”

Bu kimsenin tazelenip, rahatlanıp namazı kılması için cemaati kaçırmaması caizdir. Hatta evlâdır. Çünkü böyle sıkıntılı bir halde huzurlu olmaz. Sıkıntılı bir halde, huzursuz namaz da makbul değildir. Onun için, “Huzuru temin etmek için cemaati kaçırmak caizdir.” demişler.

Eğer vakit daraldı ise, yani namaz vakti geçecekse; yani öğleyi kılıyorsunuz ama ikinci vakti de girmek üzere. Şimdi abdest tazelemekle meşgul olursanız öğlenin vakti çıkacak, ikinci girecek. Burada da kerahatle caizdir demişler.

Allah cümlemizin kusurunu affetsin... Tevfîkât-ı samadâniyesine mazhar etsin...

r. Namazdan Sonra Edilecek Dua

Taberânî Ebû Ümâme RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁹

¹⁸ Tirmizî, *Sünen*, c.I, s.242, no:132; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.I, s.125, no:81; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.273, no:597; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.122, no:7042; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.73, No:4807; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.76, no:1652; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.580; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdat*, c.XIII, s.83, no:7061; Abdullah ibn-i Erkam RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.522, no:20062; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.368, no:1466.

¹⁹ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.VIII, s.102, no:7496; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.II, s.410, no:1601; Ebû Ümâme RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.II, s.345, no:2893; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.II, s.372, no:1451.

إِذَا أُقِيمَتِ الصَّلَاةُ، فَتِحَتْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ،
 وَاسْتُجِيبَ الدُّعَاءُ؛ وَإِذَا انْصَرَفَ الْمُنْصَرِفُ
 مِنَ الصَّلَاةِ، وَلَمْ يَقُلْ: اللَّهُمَّ أَجِرْنِي مِنَ النَّارِ،
 وَأَدْخِلْنِي الْجَنَّةَ، وَزَوِّجْنِي مِنَ الْحُورِ الْعِينِ!
 قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ: يَا وَيْحَ، هَذَا أَعْجَزُ أَنْ
 يَسْتَجِيرَ بِاللَّهِ مِنْ جَهَنَّمَ. وَقَالَتِ الْجَنَّةُ:
 يَا وَيْحَ، هَذَا أَعْجَزُ أَنْ يَسْأَلَ اللَّهَ الْجَنَّةَ. وَقَالَتِ
 الْحُورُ الْعِينُ: يَا وَيْحَ، هَذَا أَعْجَزُ أَنْ يَسْأَلَ
 اللَّهَ أَنْ يُزَوِّجَهُ مِنَ الْحُورِ الْعِينِ

(طب . عن أبي أمامة)

RE. 34/7 (Izâ ukîmeti's-salâtü, fütihat
 ebvâbü's-semâi, ve'stücîbe'd-duâü; feize'n
 sarafe'l-munsarifü mine's-salâti, ve lem
 yekul: Allâhümme ecirnî mine'n-nâr, ve
 edhilni'l-cenneh, ve zevvicnî mine'l-hûri'l-
 îni! Kâleti'l-melâikeh: Yâ veyh, hâzâ a'cizü
 en yestecîra bi'llâhi min cehennem. Ve
 kâleti'l-cenneh: Yâ veyh, hâzâ a'cizü en
 yes'elü'llâhe'l-cenneh. Ve kâleti'l-hûru'l-
 îni: Yâ veyh, hâzâ a'cizü en yes'elü'llâhe en
 yüzevicehü mine'l-hûri'l-îni.)

(*Izâ ukîmeti's-salâtü*) “Namaz için ezan okunduğu, kamet getirildiği vakitte, (*fütihat ebvâbü's-semâi*) semânın kapıları açılır, (*ve'stücîbe'd-duâü*) dualar, yalvarmalar kabul edilir.”

Bu ezanların okunduğu vakitte sema kapıları açılır, dualara icabet olunur, kabul olunur dualar. Binâenaleyh insan bazen yatsı namazının ezanı ile, sabah namazının ezanında uyanık olup da bu ezanlara iştirak eder evinden, “*Allahu ekber... Allahu ekber...*” diye. Meselâ hasta, ezan okunurken evinden bu ezana iştirak ederse, “*Allahu ekber... Allahu ekber...*” diye müezzinin dediği gibi der, sonra elini açar:

“—Yâ Rabbi! Bu okunan ezan-ı Muhammedî hürmetine bana sağlık ver, afiyet ver, rızık bolluğu ver, şunu ver, bunu ver...” ne diyecekse der. Bu dua da reddolunmaz.

(*Feize'nsarafe'l-munsarifü mine's-salâti*) “Namaz kılındı bitti, çıktı namazdan. Namaz kılan kimse, (*ve lem yekul: Allâhümme ecirnî mine'n-nâr*) “Allahım, beni cehennemden koru; (*ve edhilni'l-cenneh*) beni cennetine dâhil eyle; (*ve zevvicnî mine'l-hûri'l-în*) beni hûrilerle evlendir!” diye dua etmeden kalkar giderse, (*kâleti'l-melâikeh*) melekler şaşarlarmış, derlermiş ki:

(*Yâ veyh, hâzâ a'cizü en yestecîra bi'llâhi min cehennem*) “Yazık, bu adam cehennemden Allah'a sığınmaktan aciz miydi? Allah Allah, ne biçim adam bu, namaz kıldı da arkasından cehennemden Allah'a sığınmadı.”

(*Ve kàleti'l-cenneh*) Cennet de dermiş ki: (*Yâ veyh, hâzâ a'cizü en yes'elü'llàhe'l-cenneh*) “Yazık, bu adam Allah’tan cenneti istemekten aciz miydi? Ne biçim adam bu, namaz kıldı da arkasından cenneti istemedi.”

(*Ve kàleti'l-hûru'l-în*) Hûrî kızları da darılacaklarmış, bizi de talep etmedi diye, diyeceklermiş ki: (*Yâ veyh, hâzâ a'cizü en yes'elü'llàhe en yüzevicehû mine'l-hûri'l-în*) “Yazık, bu adam Allah’tan hûrî kızlarıyla evlenmeyi istemekten aciz miydi? Ne biçim adam bu, namaz kıldı da arkasından hûri kızlarını istemedi.”

Bizi böyle ikaz ediyorlar ki, namazdan sonra Allah’tan hem dünyevî ve uhrevî isteklerinizi isteyin. Çünkü sema kapıları açık, dualar müstecabdır o anda... Bâhusus Ramazan’da olursa...

Onun için, bu dua hatırınızda olsun:

اللَّهُمَّ أَجِرْنِي مِنَ النَّارِ، وَأَدْخِلْنِي الْجَنَّةَ،

وَزَوِّجْنِي مِنَ الْحُورِ الْعِينِ!

(*Allàhümme ecirnî mine'n-nâr, ve edhilni'l-cenneh, ve zevvicnî mine'l-hûri'l-în.*) “Yâ Rabbi, beni cehennem azabından emin eyle... Beni cennetine dahil eyle... Beni hurilerle evlendir!”

Ecirnâ dersek hepimiz için dua etmiş oluruz, o daha a'lâ:

اللَّهُمَّ أَجِرْنَا مِنَ النَّارِ، وَأَدْخِلْنَا الْجَنَّةَ مَعَ
الْأَبْرَارِ، وَزَوِّجْنَا مِنَ الْحُورِ الْعِينِ!

(*Allâhümme ecirnâ mine'n-nâr*) “Yâ Rabbi,
sen bizi cehennemden âzâd eyle...”

(*Ve edhilne'l-cennete mea'l-ebrâr*) Has, halis,
hoş iyi kullarınla bizi cennetine koy yâ Rabbi...”

(*Ve zevvicnâ mine'l-hûri'l-ıyn*) Hûrîlerle bizi
evlendir orada yâ Rabbi!”

O da Cenâb-ı Hakkın bir nimeti.

Beraber bir salevât-ı şerife okuyalım:

“—*Allâhümme sallî alâââ... Seyyidinâââ...
Muhammedinin- nebiyyi'l-ümmiyyi ve alâââ...
Âlihîîî, ve sahbihîîî, ve sellim.*” (3 defa)

El-Fâtihah!

Mehmed Zâhid KOTKU

15. 02. 1976 - İskenderpaşa Camii

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/ Hadis Derslerine
PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü